

Ultraheliuuringud

Patsiendi info

Käesoleva infolehe eesmärk on anda patsiendile teavet ultraheliuuringu ehk sonograafia kohta.

Uuringu olemus

Kõige sagedamini kasutatakse ultraheliuuringut siseelundite, veresoonte, kilpnäärme ning pehmete kudede uurimisel. Ultraheliuuringuga on võimalik vaadelda ja mõõta siseorganite kuju, suurust ja ehitust, samuti võimaldavad ultraheliaparaadid määrata verevoolu suunda ja kiirust veresoontes (näiteks kaela- ja jalaveresoontes). Ultraheliuuringul pole võimalik uurida kopsu, magu, soolestikku ega luustikku.

Ultraheliuuring põhineb helilainetel, mis liiguvad inimese kudedes samal moel nagu kõne õhus - keskkonna võngetena. Ultraheliaparaat töötleb kudedest tagasipeegelduvaid võnkeid ning arvuti-ekraanile tekib kujutis ehk pilt uuritavast kehaosast. Ultraheliuuring annab palju informatsiooni ning see pole patsiendile tülikas ega ohtlik.

Tavaliselt kestab ultraheliuuring 15–25 minutit. Kui ultraheliuuringuga kaasneb raviprotseduuri läbiviimine, võib see kesta kauem. Mõnikord on ultrahelikabinetis vajalik peale plaaniliste uuringute läbi viia ka erakorralisi uuringuid ning seetõttu võib uuringu aeg 30–40 minutit nihkuda.

Uuringu näidustused

Ultraheliuuring teostatakse:

- Siseorganite hindamiseks ja haiguste avastamiseks
- Haiguse olemuse täpsustamiseks (proovitükkide võtmine ehk biopsia)
- Raviprotseduuride läbiviimiseks ultraheli kontrolli all (vedeliku-kogumi eemaldamine punkteerimisel)

Enne uuringut

Kui ultraheliga uuritakse Teie kõhu- või vaagnapiirkonda (maks, kõhunääret, neere, sapipõit, põrna, kusepõit, emakat, eesnääret), tuleb Teil ennast uuringuks eelnevalt ette valmistada.

- Enne uuringut ei tohi Te vähemalt 4 tundi süüa. See piirang on vajalik mitmel põhjusel:
  - täis magu varjab kõhunääret
  - sapipõis tühjeneb söömise järel ning seda ei saa hinnata
  - toidu seedimisel ja gaseeritud jookide joomisel tekkivad soolegaasid segavad organite vaatlemist
- Kusepõis peab olema täitunud! Täis põis asetseb kõrgemal ning seeläbi tekib arstil täpsem ülevaade nii põiest, eesnäärmest kui ka emakast. Seega jooge 1–2 tundi enne uuringut vähemalt 2 klaasi vett ja ärge tühjendage põit enne, kui uuring saab tehtud. Pärast uuringut on võimalik kohe tualetti kasutada.
- Arsti poolt määratud igapäevased ravimid võite võtta raviplaani kohaselt.

Uuringu käik

- Ultraheliuuring viiakse läbi uuringuvoodil, kus patsient istub või lamab. Uuritavast piirkonnast tuleb ära võtta riided, sidemed, bandaažid, ehted. Nahale pannakse geeli, mis ei ole rasvane ja mille saab pärast uuringut kergesti ära pühkida. Uuringu teostamiseks asetab arst ultrahelianduri Teie kehale ja libistab andurit mööda nahapinda. Ultraheliuuring on valutut. Mõnikord peab arst ultraheliuuringu tulemusel saadava pildi parema kvaliteedi huvides kergelt suruma anduriga mõnele keha- piirkonnale ning see võib põhjustada lühiajalist ebamugavustunnet. Et uuring õnnestuks, tuleb patsiendil tähelepanelikult jälgida arsti ja õe juhiseid.
- Eesnäärme ehk prostata rektaalne ultraheliuuring on uuring, mille käigus viiakse spetsiaalne andur pärasoolde. Enne uuringut palutakse Teil alakeha lahti riietada ja heita uuringuvoodile vasakule küljele, jalad põlvedest kõverdatud. Püüdke lamada rahulikult ja proovige maksimaalselt lõdvestuda. Andurit pärasusse sisestades kasutatakse libestavat ja tuimestavat geeli ning harilikult ei ole see protseduur valulik.

Vastunäidustused protseduuriks

Ultraheliuuringutel ei ole vastunäidustusi. Uuringuid saab ohutult teha ka rasedatele. Vajadusel võib uuringut teostada mitu korda päevas.

Pärast uuringut

Radioloog analüüsib ekraanil saadud kujutisi ja paneb kirja uuringu vastuse. Vastused saadetakse kokkulepitud korras Teie raviarstile.

Kui Te mingil põhjusel ei saa kokkulepitud ajal uuringule tulla, teatage sellest palun eelnevalt telefonil 666 1900 ja leppige kokku uus aeg.

Kui Teil tekib ultraheliuuringu kohta veel küsimusi, annab Teile lisateavet raviarst või õde.